

Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare till Skarpnäcks stadsdelsnämnds sammanträde 2021-04-22

§ 7

Underlag för budget 2022 med inriktning mot 2023 och 2024

1. Särskilt uttalande- Vänsterpartiet
2. Särskilt uttalande- Socialdemokraterna

§ 12

Möjlighet att använda munskydd för förskolans personal. Svar på skrivelse från Tina Kratz m.fl. (V)

1. Särskilt uttalande- Vänsterpartiet

§ 13

Fler barn i förskolan – för bättre språkutveckling i svenska (SOU 2020/67). Svar på remiss från kommunstyrelsen

1. Särskilt uttalande- Vänsterpartiet och Socialdemokraterna

§ 14

Inrättande av Etableringscentrum. Svar på remiss från kommunstyrelsen

1. Förslag till beslut- Sverigedemokraterna
2. Särskilt uttalande- Vänsterpartiet
3. Särskilt uttalande- Socialdemokraterna

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning
Avdelningen för HR och kansli

Björkhagsplan 6
Box 5117
121 17 Johanneshov
Telefon 08-508 150 87
Växel 08-508 150 00
Fabian.lind@stockholm.se
Start.stockholm

§ 15

Trafikförändringar i SL-trafiken 2021/2022. Svar på remiss från kommunstyrelsen

1. Förslag till beslut- Miljöpartiet, Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna
2. Förslag till beslut- Vänsterpartiet och Socialdemokraterna

§ 17

Motion (S) om förbud mot fossil reklam. Svar på remiss från kommunstyrelsen

1. Förslag till beslut- Sverigedemokraterna

§ 25

Inkomna skrivelser

1. Skrivelse från Vänsterpartiet och Socialdemokraterna om en sommarsatsning för alla
2. Skrivelse från Vänsterpartiet om lekvärdesfaktorer som verktyg för förskolegårdar med plats för barns lek

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

2021-04-22

Ärende 7

Underlag för budget 2021 med
inriktning 2022 och 2023

Tina Kratz m.fl. (V)

Särskilt uttalande

Det framgår tydligt av underlaget för budget med inriktning på 2023 och 2024 att majoriteten inte tar ansvar för den ansträngning som ett år av pandemin varit för stadsdelarnas verksamheter. Vi kan inte se att budgetförutsättningarna möter de utmaningar som ligger framför oss för att komma tillrätta med varken den ökning av arbetslöshet och det ökade behovet av ekonomiskt bistånd som delvis kommit som en följd av pandemin. Flera verksamhetsområden har inte ens i år fått tillräckliga medel för att möta löneökningar och övrig kostnadsutveckling – den skattesänkning på 16 öre som majoriteten genomfört har ansetts vara viktigare att hålla fast vid än välfärdens kärnverksamheter. Om de håller fast vid den prioriteringen kommer den bristande finansieringen av välfärden att urholka dess kvalitet. Detta samtidigt som vi under pandemin fått erfara vad en bristande välfärd kan kosta när den verkligen behövs.

Vi menar att det rätta istället borde vara att göra de satsningar på verksamheterna som krävs för att återställa och omstarta efter pandemin. Nu när vi fortfarande står mitt uppe i krisen ska all kraft självklart läggas på att begränsa smittspridningen och skydda våra äldre och andra riskgrupper. Redan nu behöver arbetet med att göra en genomgripande analys av hur staden har hanterat krisen och hur de strukturella förutsättningarna för stadens verksamheter har påverkat möjligheterna att klara de allvarliga påfrestningar som pandemin har medfört. Av det vi hittills har sett behöver analysen inkludera segregationen, bostadspolitiken, personalpolitiken och inte minst stadens rådighet över välfärdsverksamheter som finansieras med kommunala resurser.

Bostadsbristen

Den svåra bostadssituationen i Stockholm påverkar enligt underlaget flera av stadsdelens verksamheter negativt, bostadsbristen är både kostnadsdrivande och ökar otryggheten för många kvinnor och barn som under lång tid hänvisas till kortsiktiga boendelösningar. Det minskar handlingsutrymmet att skapa trygga och säkra boenden för de kvinnor och barn som behöver lämna en våldsutövande man. Den blågröna majoritetens ombildningar och låga ambitioner för byggande av allmännyttiga hyresrätter riskerar att skapa stora konsekvenser för stadsdelarnas möjlighet att tillgodose behovet av försöks- och träningslägenheter, då de allmännyttiga bostadsbolagen står för i princip samtliga hyreskontrakt för försöks- och träningslägenheter.

Trygghet

I Stockholms stad ska trygghet inte vara ett privilegium för några få, utan en rättighet för alla, oavsett var du bor. För att förebygga gängkriminalitet behövs det satsningar på en stärkt socialtjänst, en utbyggd avhopparverksamhet och en meningsfull fritid för barn och unga. Och att fortsätta arbetet med att förhindra hedersrelaterat våld och förtryck.

Inför höstens budget anser vi det är särskilt viktigt att prioritera följande verksamheter.

- Äldreomsorgen
- Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri
- Arbetsmarknadsåtgärder
- Förskolan
- Trygghet

Stadsdelsnämnden behöver vidare få mer av sin budget i fasta anslag istället för att ha projektfinansiering. I underlaget framgår att stor del av arbetet med föräldraskapsgrupper, hembesöksprogram och annat individuellt förstärkt föräldrastöd är projektfinansierat vilket medför utmaningar på längre sikt vad gäller anställningsvillkor, prioriteringar och ett långsiktigt utvecklingsarbete.

Förvaltningen gör bedömningen att antalet vuxna och barn som behöver stöd och skydd och insatser till följd av relationsvåld kommer att öka. Detta kräver resurser då ofta personens hela livssituation förändras såsom att ny bostad behövs, trauma behandling, att man tvingas sluta sitt arbete m.m. Förvaltningen ser även att fler barn utsätts för våld i olika former och det finns ett stort behov av långsiktiga trygga insatser. Samtidigt vill man korta placeringsperioderna vilket vi tror kan bli problematiskt då många barn utsatta för våld behöver traumabehandlingar och för att kunna tillgodogöra sig den behöver de ha långsiktigt trygga uppväxtvillkor.

Under de kommande åren kommer antalet ungdomar mellan 13-20 år öka i vår stadsdel. Det innebär att stadsdelen behöver kunna erbjuda större volymer och ett mer varierat utbud av verksamheter och insatser för denna grupp. Detta bland annat för att fånga upp barn och unga som befinner sig i riskzon och erbjuda dem alternativ till ett liv i kriminalitet. Vi ser också att stora satsningar behöver göras för att få tillbaka och behålla flickorna i våra fritidsverksamheter. Det kommer även krävas en satsning för att stadsdelens parklekar återigen ska kunna ha en bra verksamhet med goda möjligheter för barn och unga att vara delaktiga i att forma verksamheten. **Vi anser att det speciellt under pandemin hade varit värdefullt att kunna erbjuda en verksamhet vid stadsdelens parklekar som ett komplement till det arbete som görs på våra ungdomsgårdar. Med en bemanning hade förutsättningarna att erbjuda en meningsfull verksamhet och det trygghetsskapande relationsbyggandet som kräver just den kontinuitet som kompetent personal kan skapa.**

Vikten av att det satsas resurser på kompetensförsörjning framgår i underlaget, det finns stora behov av kompetensförsörjning inom exempelvis hemtjänst, äldreomsorg, socialtjänsten och förskola. Och vi står inför stora pensionsavgångar samtidigt som gruppen över 80 år ökar i stadsdelen. Detta måste mötas av både nyrekryteringar och kompetensutveckling, samtidigt som arbetet med att förstärka det närvarande ledarskapet som bygger på respekt och tilltro till medarbetarnas delaktighet fortgår.

Vänsterpartiet ser även med oro på att stadsdelen ännu inte fullt ut kommit tillrätta med arbetsmiljöproblemen på den kommunala hemtjänsten. Arbetsvillkoren har varit extra ansträngda för verksamheten under pandemin, vilket tydliggjort vikten av ett tryggt ledarskap. I underlaget lyfter förvaltningen fram behovet av en kompetensutveckling för chefer, vi instämmer och anser att det vore

bra att även erbjuda handledning i bemötande, arbetsrätt och organisering. Schemaläggning är en svår konst samtidigt som det är centralt för att skapa en rimlig arbetsbelastning. Under den tidigare rödgrönrosa majoriteten avsattes 200 mnkr till en kompetensutvecklingsfond, och över tiotusen medarbetare inom framförallt välfärdsverksamheterna fick möjlighet till efterlängtd och angelägen kompetensutveckling. Vi anser att det återigen behövs en än större satsning nu.

Vi ser även allvarligt på att professionaliseringen av äldreomsorgens utförarverksamheter avstannat och att kontaktpersoner till omsorgstagare saknar schemalagd tid för arbetet med ramtid. Vi finner det också märkligt att den delen av välfärden som jobbar närmast omsorgstagaren, det vill säga utförarna inte ges möjlighet till reflektionstid och handledning i arbetet. Medan detta är något som ges till beställarenheten. Många medarbetare inom framförallt hemtjänsten väljer att gå i pension innan de fyllt 65, med låga pensioner som följd, vilket måste betraktas som ett arbetsmiljömisslyckande. Det är ett tecken på att det arbetet måste prioriteras av majoriteten.

Slutligen vill vi framhålla behovet av stadens stöd till arbetssökande. Förvaltningen skriver att en förändrad statlig arbetsmarknadspolitik i och med omstruktureringen av arbetsförmedlingen kan innebära ett större kommunalt ansvar att ordna insatser för vissa arbetssökande, vilket kan komma att leda till ökade kostnader. Vi vill påpeka att detta i kombination med en redan dämpad ekonomisk utveckling som nu har följts av många varsel och många branscher som har det svårt till följd av corona-pandemin är det viktigt att staden tar ett övergripande ansvar för arbetsmarknadsfrågorna och att stadsdelarna får tillräckliga resurser för att möta ett ökande antal arbetssökande. Det kommer att behövas kraftfulla åtgärder för att ta oss ur den arbetslöshetskris som vi just nu befinner oss i och som förvärrats av pandemin. Många av de som nu förlorat sitt arbete kommer ha svårt att hitta ett liknande jobb framöver och det behövs ett stärkt stöd för att ställa om.

Skarpnäcks Stadsdelsnämnd

2021 - 04 - 22

§ 7 Underlag för budget 2022 med inriktning 2023 och 2024

Monica Lövström m.fl. (S)

Särskilt uttalande

I förra årets "underlag för budget 2021 med inriktning 2022 och 2023" lyfte vi socialdemokrater avsaknaden av höjd i budgeten för ökade kostnader pga. coronapandemin. Ett år senare kan vi konstatera att kostnaderna som väntat blev högre. Som tur är tog den rödgröna regeringen tidigt beslut att täcka alla kostnader för kommuner och regioner pga. coronapandemin och det går att utläsa i årets underlag för budget vilken nytta bidragen gör för vår stadsdel.

Vi vill även nämna hur stolta vi är över hur vår förvaltning hanterat de stora utmaningar man ställs inför under året. Det har sannerligen varit ett tufft år för oss alla men förvaltningen har visat prov på stor kreativitet, handlingskraft och mod.

Vi socialdemokrater ser positivt på prioriteringen av den kontinuerliga kompetensutvecklingen, samt utveckling av språkinsatser av personalen inom förskolan. Vi ser även positivt på arbetet med barn i behov av särskilt stöd, genom ett generellt stöd till alla barn i verksamheterna. Generella stödinsatser är ofta bra för alla, men det får aldrig innebära att stöd inte kan skraddarsys och individualiseras efter enskilda barns behov. Därför hade Socialdemokraterna gärna sett en skrivning som adresserade både de generella insatserna som stärker kvaliteten i verksamheten i stort, men också se till att rikta anpassade resurser gentemot de barn i behov av särskilt pedagogiskt stöd.

Vi noterar även en satsning på att behålla personal inom förskolan. Socialdemokraterna saknar dock en ambition om att rekrytera fler personal till förskolan för att på så vis minska barngrupperna. Även om barn mellan 2-5 kommer att minska fram till 2025, handlar det om marginella skillnader. Dessutom är många barngrupper redan idag större än målsättningen i verksamhetsplanen för 2021 (4,9 barn per anställd årsarbetande), varför ambitionen på sikt behöver vara att öka antalet anställda.

Vi saknar även ambitioner om fler fasta vikarier för att öka tryggheten hos såväl personal som barnen på förskolan.

Den skolpeng som den grönbå majoriteten beslutat om är rekordlåg, så vi förstår att förvaltningen gör ett så gott arbete de kan. Med en socialdemokratisk budget hade dock mer resurser anslagits till förskoleområdet och till de områden som nämnts här.

Under pandemin har flera äldre pausat insatser vilket inneburit sparade pengar för förvaltningen men också att våra äldre inte tagit del av den service de egentligen behöver och har rätt till. Många av våra äldre har även suttit hemma väldigt mycket under pandemin och vi måste vara lyhörda för den psykiska ohälsa som pandemin riskerar ha orsakat.

Vi delar förvaltningens analys att en satsning behövs göras på kompetensutveckling för de som arbetar i äldreomsorgen. Det handlar såväl om kompetenslyft för den personal som vill vidareutbilda sig men även för de anställda som behöver komplettera på områden där de idag saknar fullvärdig kompetens. Ambitionen ska vara att ingen anställd ska ofrivilligt behöva arbeta deltid. Det absolut bästa servicen vi kan ge våra äldre är att ha anställda med full kompetens som arbetar heltid med sjysta villkor. Det skulle även på sikt innebära att attraktionskraften höjs för kommunen som arbetsgivare. Personalfrågor är alltid enklast att hantera när vi själva råder över verksamheten och det är därför vi återkommande lagt förslag om att bedriva våra verksamheter i egen regi istället för att upphandla verksamheten hos privata aktörer.

Socialdemokraterna ser positivt på de nya bostäder som nu byggs och planeras i vår stadsdel. I samband med detta kommer även behovet av nya förskolor, grupp- och servicebostäder, vård- och omsorgsboenden och seniorboenden. På detta vis planerar vi för en stadsdel där alla får plats, såväl unga som äldre. Dock hade Socialdemokraterna satsat ännu mer på en stadsdel för alla, genom att stoppa utförsäljning av allmännyttan och vårdcentraler. Vi behöver allmännyttan för att personer som inte har råd att köpa en bostad, t.ex. ungdomar som vill flytta hemifrån, studenter och nyanlända, ska ha någonstans att bo.

Förvaltningen skriver även om ett pågående arbete för parker, grönområden och naturreservat som Socialdemokraterna tillstyrker. Vi har under mandatperioden även stöttat förslag på hur vi kan göra stadsmiljön ännu tryggare genom att exempelvis satsa på julbelysning i lekparken för att öka såväl trivsel som trygghet, samt anlägga bättre belysning på Nytorps gårde som många medborgare anser alldeles för dåligt under de mörka årstiderna på året.

I "treåringen" kan vi utläsa flera farhågor om kommande utmaningar. Vi har stort förtroende för vår förvaltning men ser mycket oroligt på att de inte får bästa möjliga förutsättningar att möta de utmaningar och farhågor som lyfts i "treåringen". Med en socialdemokratisk budget skulle förvaltningen haft mer resurser för att både hantera utmaningar såväl som att investera i verksamheten.

Förvaltningen lyfter själv i sitt förslag till budget att "Kostnadsökningarna för planperioden beräknas överstiga kommunfullmäktiges plan med 11 mnkr (2022) respektive 31 mnkr (2023)". Det är inte något som överraskar oss då "effektiviseringar" och "kärnverksamhet" har varit nyckelord för mandatperioden. Redan under tidigare år har budgetarna varit smala och nollresultat har endast möjliggjorts för att man kunnat kompensera underskotten med hjälp av

stadsdelens reserver. Vi förutsätter att stadens och stadsdelarnas arbete under coronakrisen kommer utvärderas av oberoende expertis (så som skedde efter terrordådet 7 april) och att denna ges i uppdrag att också redovisa de beredskapshöjande åtgärder som krävs - på kommun och stadsdelsnivå - samt att dessa tillåts påverka budgeten för 2022.

Skarpnäck stadsdelsnämnd

2021-04-22

Ärende 12

Möjlighet att använda
munskydd för förskolans
personal

Dnr.

Tina Kratz m.fl. (V)

Särskilt uttalande

Vi vill inleda med att instämma i att de utmaningar som förskolan ställts inför under denna tid har hanterats klokt i verksamheterna och med gott resultat. Vår fråga kom ur utsagor om en upplevd oro som påverkat personalen. Vi anser att det behöver mötas på ett bra sätt och delar uppfattningen att det viktigaste och mest effektiva är att eliminera och begränsa risken för smittspridningen. Munskydd och annan personlig skyddsutrustning som visir och liknande är ett komplement som kan bidra till att öka känslan trygghet på arbetet för förskolans personal, och vi hoppas verkligen att inget i vår skrivelse kan misstolkas som att vi anser att munskydd ska vara det enda som erbjuds. Covid 19 är en ny erfarenhet som vi under hela lärt oss allt mer om. Vi anser att det bör medföra en respekt och ödmjukhet gentemot den osäkerhet som många känner, och de möjligheter som finns att skapa en ökad trygghet bör övervägas. Vi är medvetna om att övervägningar ständigt sker och emellanåt korrigeras utifrån nya rön och tackar för redogörelsen av förvaltningens och verksamheternas arbete. Det glädjer oss att läsa att man haft en nära dialog med medarbetare och förankrat samtliga förebyggande åtgärder, medarbetarnas delaktighet är avgörande för att framgångsrikt kunna erbjuda barnen en trygg och så normal vardag som möjligt.

Skarpnäck stadsdelsnämnd

2021-04-22

Ärende 13
**Fler barn i förskola för
bättre språkutveckling**

Tina Kratz m.fl. (V)

Välj ett objekt.

Särskilt uttalande

Den statliga utredningen *Fler barn i förskolan för en bättre språkutveckling* är mycket välkommen då de frågeställningar som utredningen adresserar är mycket aktuella för Stockholms stad. Särskilt med tanke på den stora variationen i inskrivningsgrad i förskolan stadsdelarna emellan och de bristande språkkunskaperna hos sexåringar som stadens ytterförorter. Flera av utredningens förslag kan stärka stadens arbete med att stärka språkutvecklingen och ge alla barn en bra start på det livslånga lärandet.

Ett ökat deltagande bland barn i åldern 3-5 i förskolan och ett stärkt arbete för barnens språkutveckling i svenska är en viktig målsättning för att öka likvärdigheten och för att ge alla barn goda förutsättningar att lyckas i skolan. Bristande språkkunskaper i förskoleklass följer ofta med långt upp i åldrarna och har negativ påverkan på kunskapsresultaten. Betänkandet lyfter fram det breda forskningsstödet för att förskolan har positiva effekter för barns utveckling och lärande.

Det uppsökande arbetet för ett ökat deltagande i förskolan är ett viktigt ansvar för stadsdelarna. Skarpnäcks stadsdel gör redan ett initierat arbete för att nå fler barn som inte går i förskolan som behöver fortsätta. Vi anser att förslaget om att direktinskrivning för barn till nyanlända till en språkförskola från tre års ålder skulle kunna vara en väg att gå, men det förutsätter dock ett ordnat system där både tillräcklig kapacitet och rätt kompetens behöver beaktas.

I det här sammanhanget är det även viktigt att nämna att svårigheten att hitta en långsiktigt och stabilt boende i bostadsbristens Stockholm är en del av problematiken. Det är något som bara kan adresseras med en ambitiösare bostadspolitik med fokus på bostäder som även en undersköterska, en timanställd barnskötare eller en busschaufför har råd med.

En högre personaltäthet anser vi vara avgörande för att kvaliteten på förskolornas arbete med barns språkutveckling ska kunna höjas. Inte minst för att förskolans arbetsmiljö behöver förbättras för både barn och personal. Något som vi anser vara en centralt för att öka andelen förskollärare och utbildade barnskötare i förskolan. Att den enskilt största gruppen

medarbetare i både kommunal och fristående verksamhet enligt Skolverkets statistik är de som saknar utbildning för barn anser vi måste bemötas med en ökad satsning för att fler barnskötare ska utbilda sig. Barnskötarens utbildningsgrad borde också vara något som följs upp.

Språket är nyckeln till inläring och det gäller alla barn oavsett bakgrund. Vi vill även lyfta vikten av att se språk och kommunikation som ett större begrepp än bara handla om det talade språket. Barn kommunicerar på en mängd sätt och med en mängd av språkliga verktyg – bildspråk, dans och rörelse, musik och genom kroppsspråket med mera. Alla dessa kommunikationsvägar kompletterar och stärker varandra.

Karin Wallin (SD)

Punkt 14

Motion om förbud mot fossil reklam

Inrättande av Etableringscentrum

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver anföra följande:

Det är arbetsförmedlingen som bär det övergripande ansvaret för att arbetslösa kommer i arbete. Det är också arbetsförmedlingen som bär helhetsansvaret för att nyanlända kommer i egen försörjning. Av den huvudsakliga anledningen anser vi att behovet av ett etableringscentrum inte finns och att det inte heller är motiverat att lägga skattepengar på den här sortens åtgärder.

Det finns en överhängande risk att den arbetssökandes väg till arbete blir svårare med för många aktörer inblandande. Att en arbetssökande har flera olika handläggare och olika handlingsplaner är inte en garant för ett positivt resultat.

Idag verkar arbetsförmedlingen och även Jobbtorg Stockholm i Stockholms stad inom de områden som ett tilltänkt etableringscentrum skulle verka inom. Finns det brister i de insatser som nyanlända kan ta del av idag är det bättre att man ser över den verksamheten för att se om den på något sätt kan förbättras.

Skarpnäck stadsdelsnämnd

2021-04-22

Ärende 14

Inrättande av
etableringscentrum

Dnr.

Tina Kratz m.fl. (V)

Särskilt uttalande

Vi ställer oss positiva till insatser som görs för att stärka och påskynda nyanländas etablering. Vid ett införande av etableringscentrum är det av stor vikt att staden tar hänsyn till befintliga verksamheter, arbetssätt och samverkansformer som finns lokalt. Det finns flera goda exempel runt om i staden som arbetar aktivt för att förenkla och förkorta etableringstiden för nyanlända, det arbetet måste vi ta hand om. Till exempel bör man säkerställa att den kompetens, erfarenheter och nätverksbyggande som skapats och införskaffats inom stadsdelens samhällsvägledning för nyanlända tas tillvarata.

Idag har Arbetsförmedlingen det samordnande ansvaret för etableringen och huvudansvaret för att de nyanlända ska komma ut i arbete och studier. Deras medverkan har som förvaltningen skriver en central och avgörande betydelse, därför är det problematiskt att de och övriga aktuella statliga myndigheter för närvarande saknar förutsättningar för medverkan vid Etableringscentrum i form av samlokaliserad personal. Det innebär att halva idén med centrumet faller.

Vi vill även lyfta vikten av att insatser för att underlätta unga ensamkommandes etablering i samhället ska stärkas genom förtydligad samordning och förstärkt studie- och yrkesvägledning.

Skarpnäcks Stadsdelsnämnd

2021 - 04 - 22

§ 14 Inrättande av Etableringscentrum

Monica Lövström m.fl. (S)

Särskilt uttalande

Vi ställer oss alltid positiva till insatser som görs för att stärka och påskynda nyanländas etablering. De finns verkligen goda intentioner med inrättandet av ett etableringscentrum.

Det finns ett par frågetecken inom utredningen som behövde klargöras. Idag har Arbetsförmedlingen det samordnande ansvaret för etableringen och huvudansvaret för att de nyanlända ska komma ut i arbete och studier. Staden har endast ett kompletterande ansvar inom dessa områden. Stadens primära ansvarsområde gällande nyanlända handlar om tillhandahålla boende och inom ramen för bosättningslagen. Staden ansvarar dessutom även för att mottagandet i form av att tillhandahålla praktisk hjälp för nyanlända som har anvisats till kommunen, boende och omsorg för ensamkommande barn, samhällsorientering, samhällsvägledning, studie- och yrkesvägledning samt svenskundervisning (sfi) och vuxenutbildning.

Arbetsförmedlingens medverkan har därför en central roll och betydelse för Etableringscentrum. Arbetsförmedlingen finns idag med som samarbetspart och medverkar genom två arbetsförmedlare i projektet Hållbar etablering. I utredningen görs bedömningen att Arbetsförmedlingen och statliga myndigheter saknar förutsättningar till direkt medverkan på Etableringscentrum i form av samlokaliserad personal. Vilket gör att halva idén med samarbetet faller.

Staden och Arbetsförmedlingen har under 2020 tagit fram en ny samverkansöverenskommelse i syfte att ta tillvara på de statliga insatserna som kan gynna stadens arbetslösa. Här undrar vi inte om staden borde haft krav på i form av samlokaliserad personal inom Etableringscentrum.

Arbetsförmedlingen genomgår just nu ett stort förändringsarbete med mål om minskad lokal närvaro och ökad digitalisering av kundkontakter. Vilket betyder att omstrukturering av arbetsförmedlingens uppdrag beräknas vara genomförd 2022. Allt detta bygger väldigt mycket stor sårbarhet inom inrättandet av Etableringscentrum.

Som förslaget är utformad idag så finns det stora risker att etableringscentrum kan skapa parallella strukturer och som försvårar för människor istället för att hjälpa dem. Istället för att skapa särlösningar kan det vara mer effektivt att på ett bättre sätt använda sig av ordinarie

verksamhet som finns nära till hands - såsom inom vuxenutbildning, jobbtorg och arbetsförmedlingens insatser.

Vi ser också vissa utmaningar med att koppla Intro Stockholm till Etableringscentrum. Intentionerna är som sagt goda, men vi ser samtidigt att det finns utmaningar som inte är utredda. Nyanländas kontakt med Intro Stockholm är till stor del begränsad till deras första tid i staden. Det är de första veckorna som nyanlända som anvisas av Migrationsverket tar hjälp av Intro Stockholm för att komma i kontakt med myndigheter, ansöka om personnummer, ställa sig i bostadskö osv. Kopplingen mellan Intro Stockholm med deras initiala stöd och etableringscentrumet är inte klargjort.

Finansieringsmodellen är dessutom fortfarande vag. I den grönbå majoritetens budget för 2021 finns det uppdrag om inrättandet av ett Etableringscentrum och arbetsmarknadsnämnden har tillförts 6,3 miljoner kronor – en halvårseffekt för 2021.

Vi ser också problem med att Etableringscentrum ska bedrivas i projektform. Man bygger in väldigt många risker gällande att kunna svara upp för kontinuiteten och långsiktigheten i insatserna inom en verksamhet som riktar sig till en sårbar målgrupp som behöver samhällets stöd. Framför allt om tanken med beslutet om att inrätta ett Etableringscentrum ska bära större delen av huvudansvaret för nyanländas etablering för stadens räkning. Vi anser därför att det måste klargöras för hur den långsiktiga finansieringen kommer att se ut.

Återigen vill vi även understryka att vi ställer oss positiva till att staden utvecklar samverkansformer med berörda statliga aktörer och myndigheter som har till uppdrag att nå och arbeta med samma målgrupp – men att dessa samverkansformer måste fyllas med tydligt innehåll, mål och möjligheten till insatser som kan bidra och möjliggöra till nyanländas etablering på riktigt.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd 2020-04-22
Trafikförändringar i SL-trafiken 2021/2022
Remiss från kommunstyrelsen KS 2021/377
§ 15
Ewa Larsson, MP m.fl
Johan Brege, M m.fl
Sabine Pettersson, L m.fl
Alfred Askeljung, C m.fl
Emelie Rasby, KD

Förslag till beslut

- Att godkänna förvaltningens svar på remissen med följande ändring och tillägg
- Att prioriteringsordningen mellan särskilt angelägna upprustningar i tunnelbanan är Skarpnäck, Bagarmossen, Björkhagen och Kärrtorp.
- Att Trafiknämnden i Stockholmsregionen ges detta nämndbeslut tillkänna

Förvaltningen skriver att nämnden tidigare påtalat behovet av att tidigarelägga en inkludering av Skarpnäck vid planering av Spårväg syd, senast i svar på remiss från Trafiknämnden 2014.

En tvärförbindelse som knyter ihop flera målpunkter i söderort och där Skarpnäck är en av dem är fortsatt högt prioriterat.

Nämnden har också tidigare beskrivit behovet av att samplanera ny bebyggelse i Skarpnäck med en ny entré vid Skarpnäcks ändstation. Något som även belyst i stadens Översiktsplan. Nu är stadsbyggnadsplanerna i gång men än har vi inte noterat att planering för ny entré påbörjats. Ändstationen ligger långt ner under jord vilket i sig är en riskfaktor vid händelse där behov av utrymning påkallas. Den arbetstunnel som sprängdes av säkerhetsskäl för dem som arbetade med tunneln så långt ner i berget finns redan på plats att använda för att öka kollektivtrafikanters säker- och tillgänglighet och möta den ökande efterfrågan på att åka kollektivt.

Vi ser gärna kollektivtrafiken i ett större perspektiv. Under åren som gått har flera allvarliga situationer inträffat i vår tunnelbana. Den ena är att rulltrappan i Bagarmossen frekvent har stått stilla under långa tider då den utsatts för sabotage och reparatörer varit svåra att tillgå. Det har skapat stor otrygghet och kraftigt minskat tillgängligheten för alla de som bor i Bagarmossen. Trafikinformationen som getts är att de boende föreslagits att välja en annan station vilket exkluderat flera människors möjligheter att röra sej. Även den stationen ligger långt ner i berg så om en brand eller annat uppstår som kräver snabb evakuering är det omöjligt. Vi vill därför att planering för en till uppgång snarast inleds.

Det andra är den mordbrand som anlades våren 2018 i Björkhagens tunnelbaneentré. Skarpnäcks stadsdelsnämnd skrev direkt till regionens Trafiknämnd med förslag om gemensam upprustning av stationen. Ett ungdomsgäng härjade i området och orsakade systematiskt social oro och otrygghet genom att hota, råna, åsamka skadegörelse och även anlägga mordbranden. De som kom med tågen kunde inte komma ut och stor oro utbröt. Nämnden lyfte i det sammanhanget olägenhet med endast en utgång och föreslog att vi tillsammans skulle göra platsen mer socialt trevlig för att också passa på att öka tryggheten när ändå upprustning måste ske efter branden. Det ville inte trafiknämnden och entrén ser fortsatt otrevlig ut. Björkhagens stadsdels Pensionärsråd har också i flera omgångar till nämnden påtalat behov av en utgång till i Björkhagen för att öka tillgängligheten, detta för att nå centrum direkt och inte behöva gå runt, vilket nämnden helhjärtat stödjer. Sist vill vi nämna Kärrtorp där nya bostäder nu byggs. Om en ny entré tillkommer kan det innebära minskat kundunderlag för lokalt näringsliv som är koncentrerat till centrum. Men vi är väl medvetna om att nya stationer alltid har två entréer ur säkerhetssynpunkt, därför behöver också den stationen uppgraderas varefter.

Skarpnäcks Stadsdelsnämnd

2021 - 04 - 22

§ 15 Trafikförändringar i SL-trafiken 2021/2022 (T22)

Tina Kratz m. fl (V)

Monica Lövström m.fl. (S)

Förslag till beslut

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver anföra följande

Vi delar förvaltningens tankar och förslag som lämnas i remissvaret. Utöver förvaltningens förslag om fler uppgångar till tunnelbanestationerna i Skarpnäck, Kärrtorp och Björkhagen ser vi ett liknande behov för stationen i Bagarmossen. Framförallt på lång sikt sett till den byggnation som kommer ske i området kommande år.

Vi vill även påtala behovet om nya rulltrappor och hiss för Bagarmossens station. Rulltrapporna har under många år haft problem och ofta stått still på grund av tekniska problem. Det är tydligt att nuvarande rulltrappor inte klarar den belastning som de förväntas utstå. Det är inte rimligt med rulltrappor som frekvent står still, framför allt inte för våra äldre samt de med funktionsvariationer, men det är även ekonomiskt oansvarigt med konstanta utgifter för reparationer av rulltrappor som alldeles uppenbart inte står pall.

Karin Wallin (SD)

Punkt 17

Motion om förbud mot fossil reklam

Förslag till beslut

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver anföra följande:

Stadsdelsnämnden har tagit emot en motion om förbud mot fossilbränsle drivande reklam som remiss.

Sverigedemokraterna anser att ett förbud mot annonsering av produkter som kan anses bidra till konsumtionen av fossila bränslen som är fel väg att gå för att minska konsumtion som bidrar till klimatutsläppen. Stockholms stads arbete för att minska utsläppen bör vara inriktat på att det ska vara enkelt att göra rätt – inte att bestraffa.

Skälen till att vara kritisk mot motionen är flera. Motionen misslyckas bland annat i att avgränsa det eventuella förbudet. Skulle, för att ta ett exempel, solglasögon som produceras med hjälp av fossila bränslen omfattas av förbudet? Skulle förbudet innebära att en bilproducent som vill marknadsföra sina nya, mer bränslesnåla bilar inte tillåts göra det? Den välmenande tanken att minska konsumtion som leder till utsläpp riskerar i detta fall bli kontraproduktiv.

Fossila bränslen är vitalt för att möjliggöra industriell produktion världen över. Samtidigt som politiken bör arbeta för att främja mer hållbara alternativ och konsumtionsmönster, får det inte heller slå över till ren bestraffning. Otaliga företag arbetar i skrivande stund med att effektivisera och ställa om sina verksamheter till en mer hållbar produktion. Det är denna utveckling bejakas, och inte förbudsvier.

Skarpnäcks Stadsdelsnämnd

2021 - 04 - 22

§ 27 Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter

Tina Kratz m.fl. (V)

Monica Lövström m.fl. (S)

En sommarsatsning för alla

På grund av de generösa bidrag som regeringen tilldelat landets kommuner och regioner så finns nu ett överskott i stadsdelens budget som måste nyttjas innan årets slut. Vi har därför ett kanontillfälle att investera i en sommar rik på aktiviteter och verksamhet för alla stadsdelens invånare oavsett ålder eller förutsättningar.

Vi står inför ytterligare en sommar där fler än ett vanligt år kommer spendera semestern hemma. Det kommer vara betydligt fler av våra barn och unga som inte får möjlighet att resa och semestra som vanligt, vilket i sin tur kommer leda till att fler "firar" sin sommar hemmavid. Det kommer betyda fler barn och unga på våra badplatser, fler som är ute på kvällarna och fler i behov av sysselsättning. Så ska de också få vara, ungdomar måste få vara ungdomar även kvällstid. Men av erfarenhet vet vi att när skolorna stänger, när fritidsaktiviteterna slutar, när föräldrar jobbar, är upptagna av annat eller inte har resurser att erbjuda stöd kan ungdomar hamna på glid.

En vanlig sommar står vår stadsdel för många aktiviteter, feriejobb och fritidsverksamheter vilket vi ska vara stolta över. Alla barn och unga förtjänar en levande sommar oavsett individuella ekonomiska möjligheter. Denna sommar kommer ställa högre krav på att fler får möjlighet till det första jobbet med en egen inkomst eller en aktivitet i någon av vår stadsdels gröna områden. Det kommer redan rapporter om hur flera kollo redan är fullbokade och att inte alla de barn som ansökt inte får plats i sommar. Vår stadsdel har en god erfarenhet av att bedriva just kolloverksamhet och vi bör öka anslagen för kommande sommar så att fler barn får möjlighet att skapa sommarminnen på kollo.

Det är alltid viktigt att det finns vuxna i rörelse i de områden som unga rör sig i men kanske extra mycket när det kommer vara fler ungdomar ute i vår stadsdel än en vanlig sommar. De kan vara kontaktpersoner som skapar trygghet, bygger relationer, förebygger våld och orosmoment bland våra unga såväl som en säker punkt när det behövs. Det gäller såväl fältassistenter, personal i parklekarna, ledare på våra fritidsgårdar samt eftermiddags-, kvälls- och nattvandrare.

Det behövs ett nytt tag kring begreppet nattvandring och vi föreslår därför en satsning där samarbete med vuxna, skolorna och föreningslivet i stadsdelen görs med mål att genomföra vandringar i alla våra områden mellan eftermiddag och kväll. För att det ska möjliggöras anser

vi att en viss form av ersättning bör utgå till de som vandrar i våra områden - i form av ersättning till föreningar som kan organisera eftermiddags- och kvällsvandringar. På så vis får de föreningar som vandrar en förstärkning i kassan, som kan vara behövligt i coronatider och förvaltningen kan i gengäld kräva viss frekvens på vandringar. Vi har ett levande föreningsliv i stadsdelen och det är många som skulle kunna vara del i en satsning kring vandringarna, bland annat flera idrottsklubbar, Scouterna, hembygdsföreningar, Brotorpsgänget, PRO, SPF och skolornas föräldraföreningar m.fl. Men initiativ behövs tas från förvaltningens sida.

På grund av rådande situation kommer inga feriejobb kunna erbjudas inom förskolan och äldreården. Men behovet av sysselsättning och aktiviteter för unga kvarstår. Alla unga bör få en chans att kunna tjäna sin första lön och genom feriejobb får fler ungdomar möjlighet till en första kontakt med arbetsmarknaden. Vi föreslår därför att fler unga ges möjlighet till feriejobb för att bedriva aktiviteter inom stadsdelens kultur, idrott och fritidsverksamheter samt med renhållning och parkarbetare i stadsdelen. Vi tror det finns fler och nya sätt att samverka mellan nämnda aktörer för att skapa fler jobb genom att skapa gatukonst, fler kulturinslag, driva sommaridrott och kolloverksamhet eller kanske något riktat till stadens äldre såsom träningspass utomhus och vid våra utegym. Sådana satsningar skulle innebära fler arbetstillfällen för ungdomar i förvaltningens egna verksamheter och fler aktiviteter för barn och unga som firar semester hemma i den egna stadsdelen.

Vi föreslår även att stadsdelens högstadielärover ska erbjudas möjlighet till feriejobb - som ett pilotprojekt. Vi vet hur viktigt det är med tidiga insatser för att motverka destruktiva element i ungas liv och en möjlighet att tjäna sin första lön innebär en tidig kontakt med arbetsmarknaden. Även i år har den rödgröna regeringen ökat anslagen för sommarjobb för att ge 15 000 fler unga chansen till sitt första jobb. Det är en satsning vi behöver ta vara på.

Under en längre tid har fritidsgårdarna fått mindre resurser vilket inneburit färre aktiviteter och kortare öppettider. Vi vill satsa på fritidsgårdarna med ökade anslag för att möjliggöra utökade öppettider, fler aktiviteter och en mötesplats för fler av stadsdelens unga. Vi vill även se en riktad satsning för att öka jämställdheten på fritidsgårdarna.

Vi är en stadsdel som kan stoltsera med - inte en utan flera - fina badplatser i vårt område. En sommar som denna kommer det med största sannolikhet vara högre belastning på stränderna när fler spenderar sommaren hemma. Därför vill vi se att badvakter införs på Flatenbadet och Nytorpsbadet under sommaren. Det skulle öka säkerheten för våra medborgare och innebära fler vuxna på plats kring våra badplatser. Stadsdelen kan även ta ett ansvar vid Söderbysjön, som är ett populärt bad utan officiell status.

Vi önskar därför att förvaltningen får möjlighet att undersöka möjligheterna att utöka sommarens insatser för Skarpnäcks barn, ungdomar och äldre utifrån de ovan föreslagna åtgärderna.

Skarpnäck stadsdelsnämnd

2021-04-22

Ärende 27

Skrivelse om

lekvärdesfaktorer som verktyg
för förskolegårdar med plats
för barns lek

Dnr.

Tina Kratz m.fl. (V)

Förslag till beslut

Skrivelse om lekvärdesfaktorer som verktyg för förskolegårdar med plats för barns lek

Barn tar plats och de ska få ta plats. De behöver utrymme att pröva sina kroppar, sitt mod och sina sociala förmågor. De behöver därför utemiljöer som erbjuder både fysiska utmaningar och plats för kompiskontakter. De behöver utemiljöer som väcker deras engagemang och nyfikenhet och som kan vara en naturlig del i den pedagogiska verksamhetens utforskande av omvärlden. Om deras möjlighet att dagligen röra sig utomhus begränsas, så påverkar deras välbefinnande negativt och risken ökar för försämrad hälsa. Studier visar att barn som har en egen förskolegård leker på ett mer aktivt och fantasifullt sätt än barn som hänvisas till en närliggande park. När barnen får tillgång till en egen och anpassad utemiljö i direkt anslutning till den egna verksamheten tillgodoses en tredjedel av barnens dagliga behov av fysiska aktiviteter. När barn är beroende av vuxna för att ta sig till sin lekmiljö, finns det en risk att deras aktivitetsnivå dras ned kraftigt. Om verksamheterna måste transportera barngruppen för att komma till en bra utemiljö, bygger man in en sårbarhet och risken är stor att det är utevistelsen som prioriteras bort när någon i personalen är frånvarande.

Vi vet att det största problemet med för små förskolegårdar är att barn inte rör på sig tillräckligt. Den fysiska aktiviteten är viktig för små barns utveckling. Det är också ett av förskolans uppdrag enligt läroplanen: att ge barnen förutsättningar att utveckla en allsidig rörelseförmåga och möjlighet att uppleva rörelseglädje, allt för att utveckla deras intresse för att vara fysiskt aktiva. Något som är avgörande för barnens utveckling, hälsa och välbefinnande både nu och senare i livet.

Vi anser därför att stadsdelen ska ta lärdom av det arbete som Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning gjort med att skapa ett funktionsprogram för förskolan som använder sig av lekvärderna för att definiera och kvantifiera en förskolas utemiljö. Avsikten är att skapa en utomhusmiljö med de kvaliteter som krävs för att den ska ha ett hälsofrämjande värde. En av de främsta hälsofrämjande aspekterna i utemiljön utgörs av hur mycket den stimulerar till fysisk aktivitet. De parametrar som de pekar ut som användbara för att förtydliga önskad variation och kvalitet på gården är:

- Gårdens storlek
- Olika zoner som: ”rumslighet” och miljöer – trygg, vidlyftig och vild

- Tillgänglighet
- Nivåskillnader, sluttningar och blandning av växtlighet
- Möjlighet att passera runt hus/buskar/kulle/dunge
- Integration lekutrustning i landskapet
- Omvärldsförståelse - exempelvis kretsloppet
- Samband inomhus/utomhus
- En gård anpassad för årstidsväxlingar

Funktionsprogrammet tar även med möjligheten till utevistelse i allmänna parker och grönområden som ett komplement men poängterar att det inte kan anses vara en ersättning för en egen gård. Genom ett funktionsprogram med lekvärdesfaktorer som utgår från forskning kan användas som ett verktyg för stärka friytornas kvalitet. Boverket har givit ut en vägledning rörande utemiljö för barn som heter "Gör plats för barn och unga! En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö" som med fördel kan användas i projekteringen. Det finns även erfarenhet att hämta från kommuner som Malmö och Järfälla. Vi anser att det är viktigt att staden likväl som stadsdelen arbetar strategiskt för att säkra förskolegårdarnas kvalitet och funktion. Detta ska gälla för både redan befintliga förskolor och för nya förskolor. Lekvärdesfaktorer är ett bra verktyg för att kunna förbättra förskolebarnens utomhusmiljö och påverka gårdarnas storlek och utformning. I första hand behöver tillräcklig mark avsättas för förskolors gårdar. I andra hand kan man arbeta kompensatoriskt med lekvärdesfaktorer.

Våra frågor till förvaltningen är:

Skulle lekvärdesfaktorer vara ett bra verktyg för att skapa kvalitativt bättre utemiljöer?

Är det möjligt att ta fram ett funktionsprogram som fastställer lekvärdesfaktorer utifrån aspekter som omväxlande vegetation, topografi, lekutrustning, underlagets kvalitet och närhet till bra grönområden?